

III/6111 JIRNY, MOST EV. Č. 6111-1

**BOTANICKÉ A ZOOLOGICKÉ
ZHODNOCENÍ OKOLÍ MOSTU**

Červenec 2022

III/6111 Jirny, most ev. č. 6111-1

Botanické a zoologické zhodnocení okolí mostu

ZADAL: Valbek, spol. s r.o.
V Olšinách 2300/75
100 00 Praha – Strašnice

ZPRACOVAL: ATEM – Ateliér ekologických modelů, s. r. o.
Roztylská 1860/1
148 00 Praha 4

VEDOUcí PROJEKTU: Mgr. Radek Jareš

SPOLUPRÁCE: RNDr. Michal Andreas, PhD.
(biologický průzkum a zhodnocení)

Červenec 2022

O B S A H

1. ÚVOD	4
2. TERMÍN PRŮZKUMŮ	4
3. POUŽITÉ METODY	4
4. ÚDAJE O LOKALITĚ	5
5. PŘEDMĚT HODNOCENÍ	6
5.1. Flóra	6
5.2. Fauna	7
5.3. Zjištěné zvláště chráněné druhy dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	9
5.4. Vyhodnocení četnosti jedinců	10
6. ZÁVĚR	11

1. ÚVOD

Cílem předkládané zprávy je zhodnocení bioty zájmového území v oblasti dálničního mostu III/6111 Jirny, Most ev.č. 6111-1, tak jak je vymezeno na obr. 1. Průzkum provedl RNDr. Michal Andreas, PhD. V rámci studie je popsán výskyt zaznamenaných druhů s přihlédnutím k zvláště chráněným druhům.

2. TERMÍN PRŮZKUMŮ

Výzkum byl na lokalitě prováděn v letním aspektu v červenci 2022.

3. POUŽITÉ METODY

Co se týče zoologického výzkumu, v případě bezobratlých živočichů byl uplatněn individuální sběr. Obojživelníci a plazi byli na lokalitě cíleně vyhledáváni ve svých úkrytech (převracení kamenů apod.). Ptactvo bylo určováno podle zpěvu a přímým pozorováním dalekohledem. V případě savců byly vyhledávány pobytové stopy (trus, stopy, kadávery apod.), přímo pozorování savci nebyli. Vzhledem k charakteru lokality (nepřítomnost velkých stromů s dutinami apod.) nebylo přikročeno ke sledování netopýřů ultrazvukovým detektorem. Vzhledem k tomu, že nepřicházelo do úvahy, že by byl na lokalitě zaznamenán ochránářsky významný živočich pomocí odchytu do sklapovacích pastí, nebyla na lokalitě použita ani tato metoda.

Bezobratlí byli určováni jak dle celkového habitu, tak v případě potřeby za použití klíčových znaků pod binokulárním mikroskopem za pomoci běžné literatury (např. Buchar J., Ducháč V., Hůrka K. et Lellák J., 1995: *Klíč k určování bezobratlých*. Praha: Scientia. 285+LXIV pp.; Doskočil J., 1977: *Klíč zvířeny ČSSR V, Dvoukřídli*. Praha: Academia. 373 pp.; Hůrka K. 1996, *Carabidae České a Slovenské republiky*, Kabourek Zlín. 565 pp.; Hůrka K. 2005, *Brouci České a Slovenské republiky*, Kabourek Zlín. 390 pp.; Chinery, M., 1993: *Insect of Britain and Northern Europe*. London-Glasgow-New York-Sydney-Auckland-Toronto-Johannesburg: Harper Collins Publishers. 320 pp.; Joukl H. A., 1910: *Motýlové a housenky střední Evropy, se zvláštním zřetelem k motýlům českým*. Praha: I. L. Kober. 449 pp.; Macek, J. a kol. 2007. *Motýli a housenky střední Evropy. Noční motýli I*. Academia.

Praha. Macek, J. a kol. 2008. Motýli a housenky střední Evropy. Noční motýli II. Academia.
Praha. Macek, J. a kol. 2012. Motýli a housenky střední Evropy. Noční motýli III. Academia.
Praha. Macek, J. a kol. 2015. Motýli a housenky střední Evropy IV. Denní motýli. Academia.
Praha. Reichholf-Riehmová H. 1997: *Hmyz a pavoukovci*. Ikar Praha, 287 pp.).
Waldhauser, M. & Černý M. 2014: *Vážky České republiky*. ČSOP Vlašim.

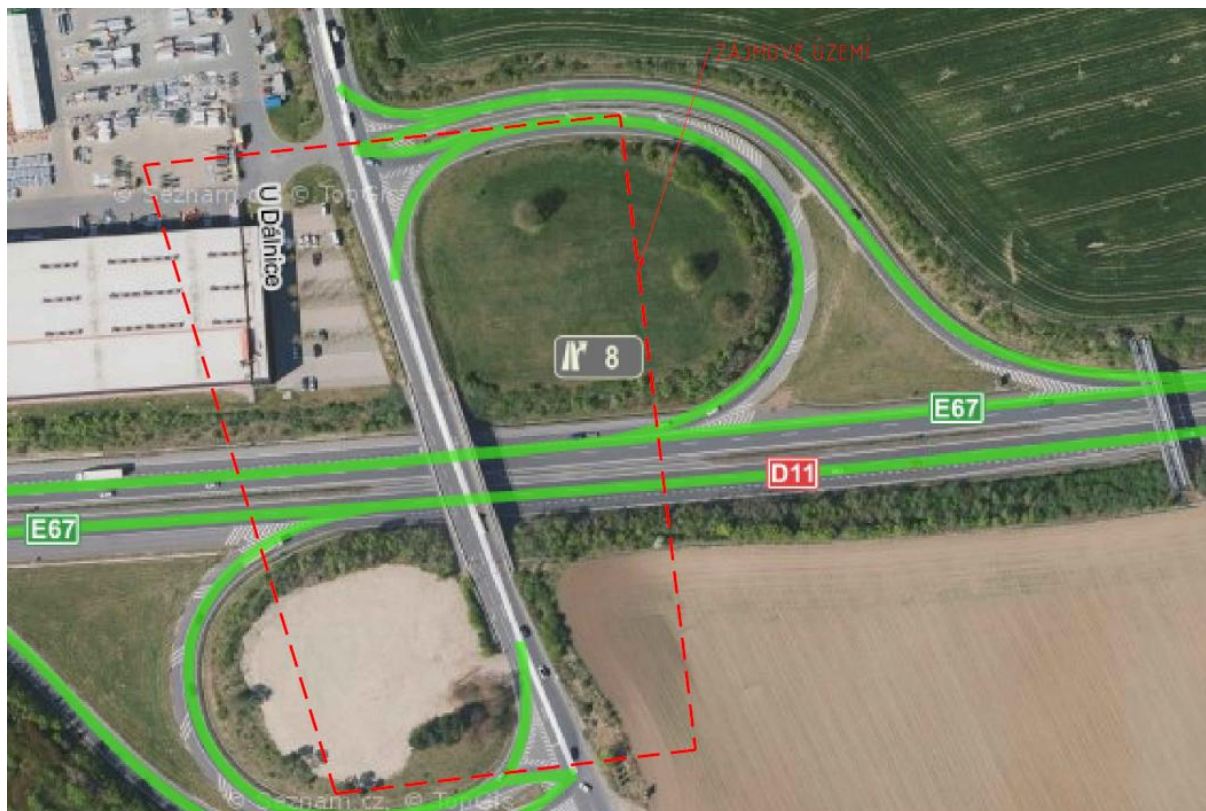
4. ÚDAJE O LOKALITĚ

Studovaná plocha je částečně zastavěna tovární halou fy Sipral, dále je pokryta zpevněnými povrchy komunikací a parkovištěm u výrobní budovy. V jihovýchodní části se nachází intenzivně obhospodařovaná polní kultura. Přírodě bližší plochy pak nalézáme v křovinných a stromových lemech podél komunikací a na převážně travnatých plochách ohraničených oblouky dálničních nájezdů.

V severozápadním segmentu oblasti (severně od dálnice a západně od komunikace směřující na most) se nachází výše zmíněná hala a parkoviště tvořené zatravnovacími dlaždicemi s výsadbou nepůvodních platanů (*Platanus* sp.).

Z hlediska biogeografického oblast spadá do Hercynské podprovincie, bioregionu českobrodského. Fauna regionu je hercynského původu, se západními vlivy a silně ochuzená (Biogeografické členění České republiky, Culek et al., Enigma Praha 1995).

Obr. 1. Lokalizace předmětného území na leteckém snímku z Mapy.cz

5. PŘEDMĚT HODNOCENÍ

5.1. Flóra

Severovýchodní část je tvořena zatravněnou, pravidelně strojově sečenou plochou připomínající společenstvo ruderalizovaných mezofilních luk. Roste zde ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), jílek vytrvalý (*Lolium perenne*), třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*), dále pak šťovíky (*Rumex* sp.), jitrocel kopinatý (*Plantago lanceolatum*), čičorka pestrá (*Securigera varia*), šířovník růžkatý (*Lotus corniculatus*), třezalka tečkovaná (*Hypericum maculatum*), bodlák obecný (*Carduus acanthoides*), kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), starček přímětník (*Senecio jacobaea*), jetel rolní (*Trifolium arvense*), jetel plazivý (*Trifolium repens*), svízel bílý (*Galium album*), mochna stříbrná (*Potentilla argentea*) apod. Na ploše pak rostou vysazené, již poměrně vzrostlé kleny (*Acer pseudoplatanus*). Pravidelné sečení zabraňuje vzrůstu keřů růže šípkové (*Rosa canina*), která je na ploše na mnoha místech přítomna.

Travnatá plocha ohraničená nájezdem v jihozápadní části studovaného prostoru byla v nedávné minulosti využívána jako skladiště stavebních materiálů, skrývkové zeminy apod.

Situace je ostatně dobře patrná na obr. 1. Nyní je již plocha pokryta vegetací, která je zde značně ochuzená, tvořená běžnými odolnějšími travinami a bylinami včetně rudерálních druhů.

Lem komunikací je v řešeném území představován především stromovým a keřovým náletovým porostem, v kterém se uplatňuje bříza bradavičnatá (*Betula pendula*), topol osika (*Populus tremula*), případně další druhy rodu (*Populus* sp.), vrba jíva (*Salix caprea*), ořešák královský (*Juglans regia*), slivoň špendlík (*Prunus domestica*), javor mléč (*Acer platanoides*), javor klen (*Acer pseudoplatanus*), borovice lesní (*Pinus silvestris*), jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), trnovník akát (*Robinia pseudacacia*), dub letní (*Quercus robur*), třešeň ptačí (*Prunus avium*), javor jasanolistý (*Acer negundo*), růže šípková (*Rosa canina*), svídy (*Cornus* sp.), bez černý (*Sambucus niger*), ostružiník křovitý (*Rubus plicatus*) apod. Z bylin a travin lze jmenovat takové zástupce jako je např. bělotrn kulatohlavý (*Echinops sphaerocephalus*), zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*), ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), jílek vytrvalý (*Lolium perenne*), třtina křovištní (*Calamagrostis epigejos*), vratič obecný (*Tanacetum vulgare*), třezalka tečkovaná (*Hypericum maculatum*), locika kompasová (*Lactuca serratula*), bodlák obecný (*Carduus acanthoides*) a kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*).

5.2. Fauna

5.2.1 Bezobratlí

Pokud jde o bezobratlé živočichy, bylo pozorováno několik druhů zcela běžně se vyskytujících měkkýšů, jako je hlemýžď zahradní (*Helix pomatia*), páskovka keřová (*Cepaea hortensis*), plzák španělský (*Arion lusitanicus*) a vlahovka narudlá (*Monachoides incarnatus*).

Na vlhčích místech pod odpadky a kameny je možné nacházet široce rozšířené zemní živočichy jako je svinka obecná (*Armadillidium vulgare*), stínka zední (*Oniscus asellus*), a stonožka škvorová (*Lithobius forficatus*).

Mezi pavouky nalezneme běžné zástupce slíďáků (Lycosidae), ale také křížáka pruhovaného (*Argiope bruennichi*), křížáka obecného (*Araneus diadematus*) apod.

Fauna ploštic je zastoupena hojnými druhy, jako je například kněžice chlupatá (*Dolycoris baccarum*), ruměnice pospolná (*Pyrrhocoris apterus*), vroubenka smrdutá (*Coreus marginatus*), kněžice obilná (*Eurygaster maura*), kněžice kuželovitá (*Aelia acuminata*), kněžice zelná (*Eurydema oleracea*) a klopůška hajní (*Lygocoris lucorum*).

Z denních motýlů byl zaznamenán bělásek řepový (*Pieris rapae*), bělásek řepkový (*Pieris napi*), babočka kopřivová (*Aglais urticae*), babočka paví oko (*Inachis io*), babočka admirál (*Vanessa atalanta*), babočka síťkovaná (*Araschnia levana*), soumračník čárečkovaný (*Thymelicus lineola*), modrásek jehlicový (*Polyommatus icarus*) a okáč pohánkový (*Coenonympha pamphilus*). Jedná se o běžně se vyskytující a široce rozšířené druhy.

Blanokřídlé reprezentují například vosíci (*Polystes* sp.), vosy (*Vespula germanica*), čmeláci (*Bombus* sp.) či včely medonosné (*Apis mellifera*). Z mravenců byl zaznamenán mravenec obecný *Lasius niger* a mravenec žlutý (*Lasius flavus*).

Z brouků (Coleoptera) byli pozorováni příslušníci čeledi Carabidae, například *Harpalus distiguendus*, *Pseudoophonus rufipes*, *Pterostichus melanarius*. Z čeledi Cantharidae *Cantharis rustica* a *Rhagonycha fulva*.

5.2.2 Obratlovci

5.2.2.1 Obojživelníci:

Nebyli na lokalitě zaznamenáni.

5.2.2.2 Plazi:

Nebyli na lokalitě zaznamenáni.

5.2.2.3 Ptáci

Lokalita je navštěvována především běžnými ptáky vázanými na rozptýlenou zeleň, křoviny či příměstské lesíky. Přítomné jsou i druhy vázané na budovy a intravilány obcí. Výzkum ptactva je zde značně ztížený, protože neustálý hluk dálničního provozu znesnadňuje sledování ptačích hlasů. Zaznamenány byly následující druhy: poštolka obecná (*Falco tinnunculus*), káně lesní (*Buteo buteo*), hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), holub domácí (*Columba livia f. domestica*), kos černý (*Turdus merula*), pěnice pokřovní (*Silvia curruca*), rehek domácí (*Phoenicurus ochruros*), sýkora koňadra (*Parus major*), sýkora modřinka (*Parus caeruleus*), vrabec domácí (*Passer domesticus*), straka obecná (*Pica pica*), sojka obecná (*Garrulus glandarius*), špaček obecný (*Sturnus vulgaris*), stehlík obecný (*Carduelis carduelis*), zvonek zelený (*Carduelis chloris*), konopka obecná (*Linaria cannabina*). Nelze vyloučit občasnou přítomnost dalších druhů, jejichž výčet by přesáhl rozsah této studie a zájemce lze odkázat na faunistické databáze či práci R. Fuchse a kol.

(Fuchs R., Škopek J., Formánek J. et Exnerová A., 2002: *Atlas hnízdního rozšíření ptáků Prahy*, ČSO – Consult, Praha, 320 pp.). Z ochránářsky významných ptáků v okolí je znám výskyt koroptve polní (*Perdix perdix*) (O) a křepelky polní (*Coturnix coturnix*) (SO). Dále nálezkové databáze zmiňují pozorování luňáka červeného (*Milvus milvus*) (KO).

5.2.2.4 Savci

Na lokalitě nebyli savci přímo pozorováni. Na travnatých plochách jsou viditelné nory hrabošů polních (*Microtus arvalis*). Z faunistických databází je z okolí znám výskyt křečka polního (*Cricetus cricetus*) (SO). Na studované ploše se však populace tohoto druhu v době výzkumu nevyskytovala. Přítomnost druhu prozradí nápadně velké vstupní otvory do nor.

5.3. Zjištěné zvláště chráněné druhy dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Ochránářský statut živočichů nalezených na lokalitě dle vyhlášky č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky č. 175/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny:

Ohrožené druhy

- **čmelák (*Bombus* sp.)** – jedinci sbírající nektar v zájmovém území, vzhledem k velikosti plochy nelze vyloučit i přítomnost hnízd, při průzkumu nebyla žádná zaznamenána. Vzhledem ke značnému zastínění lokality a malému množství nektarodárných rostlin je význam dané plochy pro tuto skupinu živočichů minimální.
- **koroptev polní (*Perdix perdix*)** – na studované ploše nezaznamenána. Výskyt znám z okolí. Nelze vyloučit občasný zálet, plocha v okolí mostu nepředstavuje stálý biotop tohoto druhu. Pro přežití populací druhu v širší oblasti plocha nemá význam. Jistá ruderalizace, která nastane díky stavebním pracím v oblasti naopak tomuto druhu částečně prospívá.

Silně ohrožené druhy

- **křepelka polní (*Coturnix coturnix*)** – na ploše nezaznamenána. Výskyt znám z okolí. Nelze vyloučit občasný zálet, plocha v okolí mostu nepředstavuje stálý biotop tohoto druhu. Pro přežití populací druhu v širší oblasti plocha nemá význam.
- **křeček polní (*Cricetus cricetus*)** – na studovaném území nezaznamenán. V případě populačních gradací v některé polní kultuře v okolí nelze vyloučit náhodný výskyt, plocha v okolí mostu nepředstavuje stálý biotop tohoto druhu. Pro přežití populací druhu v širší oblasti plocha nemá význam.

Kriticky ohrožené druhy

- **luňák červený (*Milvus milvus*)** – na ploše nezaznamenán. Známo pozorování z širšího okolí. Na tahu se tento druh u nás může vyskytnout prakticky kdekoliv, v místě nehnízdí, ani se nejedná o jeho stálý biotop. V hnízdním období vázán na listnaté lesy, z kterých vyletuje do otevřenější krajiny lovit či hledat mršiny. Zájmové území nemá pro daný druh význam.

5.4. Vyhodnocení četnosti jedinců

Hodnocené území představuje lokalitu, kde může žít maximálně několik málo párů od jednotlivých druhů nejběžnějších ptáků (kos černý, pěníce pokřovní), spíše pouze jednotlivé páry. Většina výše zmíněných druhů ptáků na sledovaném území pravděpodobně nehnízdí a danou oblast pouze navštěvuje při přeletech za potravou apod.

Na ploše může žít několik desítek hrabošů polních. V období populační gradace se pak může jednat o stovky kusů. Jedná se o polního škůdce bez ochrannářského významu.

Stavební a výkopové práce, stejně jako mýcení a další úpravy vegetace před samotným započítáním stavby, představují podstatné zásahy do území a do stanovišť živočichů, kteří obývají danou lokalitu. Přeměna území a stavební činnost tak zasáhne populace většiny druhů na daném místě. Pokud se jedná o zvláště chráněné živočichy, tak lze konstatovat, že v případě čmeláků (*Bombus* sp.) dojde pravděpodobně v určitých obdobích stavebních prací k omezení potravní nabídky ve formě nektarodárných rostlin. Toto ovlivnění bude minimální a v populaci se neprojeví.

Vzhledem k hnízdění ptactva v keřové a stromové vegetaci by bylo vhodné provádět její sanaci mimo hnízdní období (březen–červenec).

6. ZÁVĚR

Hodnocené území je představováno plochou s běžnou bylinnou vegetací a keřovým a stromovým porostem vzniklým náletem, případně cílenou umělou výsadbou v okolí komunikací. Značná část území je pokryta komunikacemi, zpevněnými povrchy, budovami, ruderály, polní kulturou apod. Tomu odpovídá celkový charakter bioty místa, jež je představována především běžnými synantropními a euryekními druhy bez většího ochrannářského významu. Oblast tudíž z hlediska zájmů ochrany přírody nepředstavuje hodnotné území. Její význam pro přežití ochrannářsky významných živočišných druhů širší oblasti, jako jsou čmeláci (*Bombus*), je díky charakteru místa a vegetace velmi malý.